

HANDOUT 10.02.11. HARMAN: OM UENIGHET OG OM Å UTTRYKKE DYP
UENIGHET KEJ

Overordnet distinksjon: uenighet under en kontrakt eller en enighet og uenighet om hva premissene, standardene, for samarbeid skal være.

Harman: visse asymmetrier i vår moral kan forklares om vi antar at den eksisterende moral er et resultat av en samfunnskontrakt, en forhandling mellom parter som er ulikt mektige.

2.5: (..), it might be thought there is something unjust about agreements whose outcome is affected by the differences in power relationships among the affected parties (28).

Men:

If moral conventionalism is correct, these judgments must be based ultimately on values that are part of the conventional morality accepted by those who make the judgments (28).

Følgelig:

(..), there may be a tension or instability between certain moral views and an explanation of those views in terms of differences in bargaining position (28).

hvorfor "tension or instability"?

Kjenner vi alternative forklaringer på asymmetrien mellom ikke skade og ikke hjelpe?

2.6: Moral bargaining is often potentially involved in moral argument (30).

Expressing basic disagreement

3.1: How can moral relativists use language to express disagreements they take to be fundamental? (32)

i parentes: har vi en noenlunde presis forestilling om hva det vil si at en uenighet er fundamental?

Hypotese som svar på 3.1 (32) ovenfor:

Veronica can say that she and Archie disagree over what the rules are to be for the treatment of animals, just as two people bargaining over the price of a house can say they disagree over what the price of the house is to be, where that is not a disagreement over what the price of the house *ought* to be (32).

For at eksempelet med husprisen skal fungere, må vi anta at det ikke finnes standarder som kan fortelle oss hva som i det konkrete tilfellet vil være en *riktig* pris.

3.1 (33): Emotivism, unlike pure moral relativism, allows people with different moral frameworks to express moral disagreements.

men emotivisme (ekspressivisme) har et problem med sammensatte setninger (Frege/Geach-problemet)

Å lyve er galt.

Hvis å lyve er galt, er det galt å lure andre til å lyve.

Det er galt å lure andre til å lyve.

Resonnement er gyldig: det vil si at om premissene er sanne, er også konklusjonen sann. Og dette vil igjen si at den ekspressivistiske teorien om moralske og vurderende utsagn virker veldig lite plausibel.

Men R. M. Hare har en alternativ teori:

normative utsagn uttrykker imperativer

imperativer kan være uforenlige

et generelt imperativ kan implisere et spesifikt imperativ

den grunnleggende ideen ved normative resonnementer er konsistens, ikke sannhet

Å lyve er galt

Å lyve overfor Anne er galt (implikasjon)

Å lyve er galt

Å lure andre til å lyve er galt (implikasjon)

Å lyve er galt

Hvis å lyve er galt, bør vi snakke sant

Vi bør snakke sant (forenlighet)

3.2 (34): If Hare's approach works out, it is possible to appeal only to ingredients that are acceptable to a moral relativist in order to construct a way of using moral terminology that mimics the absolutist usage.

ved dyp uenighet får vi en form for kvasi-absolutisme

som er

at moralske utsagn fungerer som om de tar sannhetsverdier absolutt og ikke relativt til en standard

En interpretasjon av kvasi-absolutisme:

Veronica sier (T): Det er GALT å ale opp dyr til menneskemat. Veronica uttrykker da sin avsky for standarder som tillater å ale opp dyr til menneskemat. Sannhetsbetingelsene for (T) finnes i Veronicas moralske rammeverk, men Veronica mener ikke å si (U): Ifølge mitt moralske rammeverk er det galt å ale opp dyr til menneskemat. Det hun mener å si er noe i retning av at det er en dårlig ting at Archie har disse moralske standarder på dette området. Anta at Veronica og Archie begge er relativister. Harman antar da at begge vil forstå at den andre snakker kvasi-

absolutistisk, de bruker det moralske språket til å påvirke hverandre i retning av endre standard. De skjønner hva uenigheten handler om. De skjønner at uenigheten ikke handler om hva som er rett og galt ifølge deres egne standarder. De snakker normativt om hverandres standarder: bra om du kvitter deg med dine!

En vanlig kritikk av moralsk relativisme er at teorien ikke gir en tilfredsstillende interpretasjon av dyp uenighet ettersom begge parter antas å kunne snakke sant relativt til eget rammeverk.